

BOLLEBYGDS KOMMUN
kommunen@bollebygd.se

2024-01-26

1 (21)

Dnr- SI 2023:5659

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Örelundskolan i Bollebygds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Örelundskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Örelundskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver arbeta samlat för att skapa och upprätthålla gemensamma strategier och förhållningssätt avseende studiero, i delaktighet med samtliga elever.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **16 augusti 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se , eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:5659) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Örelundskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn skapar sig en god bild av verksamheten genom att bland annat följa upp skolenhetens förutsättningar, kunskapsresultat och resultat gällande trygghet samt hur undervisningen bedrivs. Rektorn analyserar resultaten utifrån flera aspekter så att beslutade utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser möter de behov som finns på skolenheten. Rektorn skapar välfungerande förutsättningar för lärarna att samverka och ser också till att det finns förutsättningar för att ett lärande sker i kollegiet. Ansvar och mandat för den specialfunktion som finns på skolenheten är till viss del tydliga. Vidare ser rektorn till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla lärare och att nya och obehöriga lärare får stöd i sitt arbete. Rektorn har visserligen kännedom om hur kunskapsresultaten ser ut utifrån ett könsperspektiv men leder och styr inte något strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapar sig en god bild av verksamheten genom att följa upp kunskapsresultat, hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen och hur undervisningen bedrivs. Rektorn följer också upp vilka förutsättningar som finns för hur undervisningen genomförs. Även tryggheten på skolenheten följs upp bland annat genom enkäter och trygghetsvandringar. Av inskickat material och intervjuer framgår exempelvis att elevernas kunskapsresultat följs upp var sjätte vecka av lärare, elevhälsa och rektorn. Värdegrundsarbetet följs också upp var sjätte vecka utifrån bestämda värdeord. Rektorn säger att det är sällan någon skillnad i hur lärarna arbetar i de olika arbetslagen. Genom möten med arbetslag och elevhälsan får rektorn ta del av vilka förutsättningar som finns för undervisningen och eventuellt behöver justeras. Ytterligare har lärarna besökt alla

klassrum för att se hur de kan optimera för elevernas lärande utifrån de fysiska förutsättningarna som finns i de olika klassrummen. Rektorn tar även del av hur undervisningen bedrivs på andra sätt genom elevernas utvärderingar, regelbundna möten med arbetslagen samt genom medarbetarsamtal. Under läsåret följer lärare, elevhälsa och rektorn regelbundet upp skolenhetens arbete utifrån olika fokusområden, vilket ligger till grund för rektors samlade analys. I detta arbete uppmärksammas exempelvis elevernas måluppfyllelse kopplat till undervisningen, bland annat har rektorn sett att flera elever från årskurs 1 till 6 inte når målen i svenska och matematik. Rektorn har noterat att hen inte kunnat dra några slutsatser kring skillnader mellan elevers resultat och undervisande lärare, även om det kan skilja sig mellan lärare och hur de hanterar och bemöter enskilda situationer i undervisningen. Dock framgår också att i en klass där det skett flera lärarbyten, finns fler elever som inte når de kriterier som minst ska uppnås i matematik.

Av Skolinspektionens granskning framkommer vidare att rektorn, utifrån ovanstående uppföljning, genomför en analys så att utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser möter de behov som finns på skolenheten. Av intervjuer och inskickat material framgår bland annat att rektorn gör jämförande analys för att identifiera eventuella avvikelser mellan klasser, ämnen samt mellan flickor och pojkar. Vidare väger rektorn i sin analys in faktorer som undervisningens genomförande, de förutsättningarna som getts lärare samt resultatet av värdegrundsarbetet och identifierar i och med det både framgångsfaktorer och utvecklingsområden. Utifrån vad som framkommer i analysen vidtar rektorn åtgärder, både på ett individuellt plan för enskilda lärare och på ett övergripande plan för skolenheten. Rektorn vägleder till exempel enskilda lärare gällande ledarskap i klassrummet och kompetensutvecklingsinsatser har genomförts för att höja undervisningens kvalitet kring bland annat lärmiljö och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Flera av de utvecklingsområden som skolan arbetar med har påbörjats tidigare läsår. Uppföljningen av exempelvis resultat i svenska visar att arbetet med utveckla undervisningen gällande elevernas läs-och skrivförmåga behöver fortsätta innevarande läsår. Dessutom finns ett fortlöpande arbete med att öka trygghet genom rastaktiviteter utifrån resultat från enkäter och trygghetsvandring. Denna termin kommer skolan påbörja ett arbete kring ökad måluppfyllelse i matematik utifrån elevernas resultat på de nationella proven. Övergripande på skolenheten finns också ett pågående arbete med att skapa en tillgänglig lärmiljö för alla elever, dels genom struktur samt ökad variation i undervisningen och dels genom metoder för ökad delaktighet. Rektorn fördelar resurser utifrån det uppföljning och analys visar. Både lärare och elevhälsa är involverade i arbetet med resursfördelning, och den utvärderas också kontinuerligt under läsåret, var sjätte vecka. Om nya behov uppkommer sker antingen omfördelning av befintliga resurser eller tillsättning av nya.

Ledning och organisation

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapat en ändamålsenlig organisation som ger lärarna förutsättningar att samverka och ser även till att ett lärande, som ger avtryck i undervisningen, sker i kollegiet. För de arbetslagsledare och förstelärare som finns på skolenheten är ansvar och mandat tydliga till viss del. Enligt inskickad dokumentation och intervjuer ser rektorn till att lärarna träffas regelbundet för att samplanera, utvärdera och följa upp elevers kunskapsutveckling, vilket sker tillsammans med specialläraren. Elevhälsan och lärarna samverkar även kring undervisningen och elevers behov vid ytterligare två tillfällen per termin samt om det uppstår behov däremellan. Beroende på forum är det rektorn eller lärarna som styr innehållet. Vidare ser rektorn till att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen exempelvis genom att det finns riktade kompetensutvecklings-satsningar och de följs upp av rektorn. Bland annat leder försteläraren ett utvecklingsarbete kring kooperativa undervisningsmetoder, där lärarna träffas var sjätte vecka för att diskutera, planera och följa upp hur eleverna kan bli mer delaktiga och aktiva i undervisningen för att öka måloppfyllelsen. Dock behöver uppdraget för arbetslagsledare och förstelärarens roll ses över enligt rektorn för att det ska bli tydligt vad som förväntas av rollerna och vad som ingår i uppdragen.

I granskningen framkommer att rektorn ser till att obehöriga och nya lärare får introduktion och stöd samt att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla lärare. Av intervjuer och inskickade dokument framgår till exempel att rektorn har en rutin att följa när de anställt en ny lärare, som inbegriper exempelvis välkomstsamtal med introduktion av gällande rutiner och arbetssätt. Nyanställda lärare får en utsedd mentor, och i övrigt stöttar arbetslaget och arbetslagsledaren i det vardagliga arbetet. Skolenheten har främst återkommande vikarier, men om det skulle komma en ny vikarie får de stöttning av arbetslagen. Genom att lyfta aktuella arbets- och förhållningssätt dels i början av terminen och dels följa upp arbetet under terminen ser rektorn till att dessa tillämpas av alla lärare. Exempelvis följer rektorn upp lärarnas närvarorapportering var sjätte vecka. Det finns också information och rutiner tillgängliga på den gemensamma digitala plattformen.

Jämställdhetsarbete

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att ge alla elever oavsett könstillhörighet samma förutsättningar att lära och utvecklas. Visserligen framgår av intervjuer och dokumentation att lärarna kontinuerligt lyfter in jämställdhetsperspektivet i sin

undervisning genom diskussioner och val av läromedel, men att detta inte är initierat och inte heller följs upp av rektorn. Däremot följs kunskapsresultaten upp utifrån eventuella skillnader mellan pojkar och flickor, dock används inte de resultaten till en fortsatt analys eller ett fortsatt arbete på skolenheten gällande jämställdhet. Resultat från trygghetsarbetet eller arbetet med anpassningar och stöd följs inte upp utifrån eventuella skillnader mellan pojkar och flickor. Enligt rektorn bemöter lärarna flickor och pojkar på samma sätt eftersom de utgår från elevernas individuella behov. Elevhälsa och rektorn uppger att de har diskuterat att jämställdhetsarbetet är ett utvecklingsområde på skolenheten.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionens granskning visar att det på Örelundskolan saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete. Visserligen lyfter lärarna in jämställdhetsperspektivet i sin undervisning, men arbetet med jämställdhet och att motverka negativa könsnormer inte upp. Rektorn behöver styra så att arbetet blir mer strategiskt.

Enligt skollagen och läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja flickors och pojkars lika rätt och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn påbörjar ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Ett sätt att utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete kan exempelvis vara att rektorn ser till att det systematiskt följs upp hur all personal på skolenheten aktivt och medvetet arbetar med jämställdhet. Vidare bör rektorn analysera verksamhetens resultat, till exempel kunskapsresultat, anmälningar om kränkande behandling och mönster som synliggörs genom elevhälsans arbete ur ett jämställdhetsperspektiv. Rektorn behöver också följa upp undervisningen och utbildningen för att undersöka om det finns strukturer som bidrar till att skapa och vidmakthålla könsskillnader. Undervisningen ska stimulera eleverna att diskutera jämställdhet i samhället och i skolan. Rektorn kan också behöva följa upp att lärare på ett medvetet sätt speglar dessa värderingar i undervisningens innehåll och i sin ämnesdidaktik. Ytterligare ett sätt kan vara att rektorn utformar

gemensamma strategier på skolenheten för hur jämställdhet inkluderas och genomsyrar undervisningen och utbildningen. Rektorn behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens beslut är följande. Eleverna på Örelundskolan får en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är den strukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna. Däremot förekommer inte alltid tydliga avslut eller att syftet utifrån läro- och kursplaner är tydliggjort för eleverna. Undervisningens innehåll och arbetssätt är överlag anpassade till aktuell elevgrupp. Undervisningen innehåller också inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och lärarna har höga förväntningar på eleverna. Eleverna ges möjlighet att reflektera över och får strategier för sitt eget lärande, och får i och med det möjligheter att ta ansvar över sitt eget lärande. På skolenheten finns även ett arbetssätt där eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen, även om graden av delaktighet och utvärdering varierar mellan lärare.

Variation, struktur och aktivt lärarstöd

I Skolinspektionens granskning framkommer att undervisningen på Örelundskolan är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Undervisningen är även strukturerad med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna. Syftet med undervisningen, utifrån läro- och kursplaner, synliggörs för eleverna även om det kan tydliggöras ytterligare. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att samtliga lektioner inleds med att lärarna berättar vad lektionen ska handla om. De flesta lärare har också i förväg skrivit upp den uppgift

lektionen ska starta med på tavlan eller visar på storbild samt angett vad lektionen har för mål. Det förekommer även att lärare återknyter till vad som tidigare gjorts i ämnet. Vid vissa lektionsobservationer avslutas lektionerna med att läraren sätter dem i sitt sammanhang genom att till exempel sammanfatta vad som avhandlats och/eller berätta vad som ska ske på nästa lektion i ämnet. När det gäller hur undervisningen varierar visar lektionsobservationerna att lärarna på ett välfungerande sätt växlar mellan olika arbetssätt, som till exempel att låta eleverna arbeta med skriftliga och muntliga arbetsuppgifter, genomföra praktiska moment eller se på film. Arbetsformerna varierar också genom att eleverna växelvis får arbeta enskilt, i par och/eller grupp samt i helklass. Lärarna stöttar och hjälper eleverna under lektionerna på ett aktivt och adekvat sätt. Till exempel går de runt bland eleverna under lektionerna och ser till att de kommer igång och vidare med uppgifterna. Elever säger att de oftast får hjälp snabbt av sina ordinarie lärare på lektionerna. Vid lektionsobservationer förklarar lärarna mål och innehåll med lektionen tydligt, men eleverna uttrycker att lärarna inte alltid beskriver syftet med olika arbetsmoment utifrån läro- och kursplan. Skolinspektionen rekommenderar att syftet med undervisningens arbetsmoment, utifrån läro- och kursplan, oftare synliggörs för eleverna så att det blir mer tydligt vad de ska lära sig och varför.

Stimulans och anpassning

Granskningen visar att undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära samt att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Av lektionsobservationer och intervjuer framkommer att lärarna både uppmärksammar eleverna när de presterat väl och uppmuntrar dem inför uppgifter. Lärarna arbetar också för att skapa ett tillåtande klimat i klassrummen genom att bland annat ställa öppna frågor, ge utrymme för eleverna att resonera med varandra och att uppmuntra eleverna att svara för att visa vad de kan. Lärarna signalerar att om eleverna skulle svara fel så gör det ingenting, utan att lärandet sker även på vägen till rätt svar. Enligt eleverna brukar lärarna uppmuntra och säga att det är nästan rätt svar. Dessutom visar granskningen att undervisningens innehåll och arbetssätt generellt är anpassat till aktuell elevgrupp samtidigt som arbetet stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Av inskickade dokument och intervjuer framgår att lärarna möjliggör för elever att arbeta med uppgifter på en för dem anpassad nivå. Flera lärare uppger att de kan ge elever uppgifter utifrån vilken nivå eleverna befinner sig på. Exempelvis har några lärare anpassat uppgifter i bland annat svenska och SO, så att de elever som nått längre kan arbeta med de i en egen grupp. Andra exempel som nämns är att lärarna skapar öppna uppgifter som kan lösas på olika sätt, beroende på elevens nivå eller ge mer

avancerade uppgifter för de elever som är långt fram i sitt lärande. I matematik har läroboken olika nivåer, vilket innebär att eleverna kan fortsätta på nästa nivå när de är klara med ordinarie uppgifter. Både representanter för elevhälsan och rektorn uppger att lärarna anpassar undervisningen så att eleverna utmanas på den nivån de befinner sig.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Skolinspektionens granskning visar också att det på skolenheten finns arbetssätt där eleverna är med i utvärderingen av undervisningen och till viss del i planeringen av densamma. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att elever kan bli involverade i olika former av utvärderingar som exempelvis genom att svara på frågor i en loggbok. Lärarna berättar att de i klassrummen diskuterar elevernas upplevelse av undervisningen regelbundet. Flera lärare använder sig exempelvis av en till fem-fingrar, tumme upp eller ner samt exit-tickets efter lektionerna. Några lärare utvärderar dessutom undervisningen veckovis med eleverna, andra efter ett avslutat arbetsområde eller var sjätte vecka när en så kallad period är över. Vissa lärare låter eleverna utvärdera alla ämnen på fredagar och då kan även eleverna lämna förslag på hur de vill arbeta, exempelvis att arbeta enskilt. Eleverna säger att de går igenom resultatet av utvärderingen på måndagar. Lärarna tar oftast reda på vad eleverna kan och vad de vill veta inför ett nytt arbetsområde, särskilt på lågstadiet, genom att exempelvis ställa frågor i helklass eller göra tankekartor. Enligt lärarna är eleverna ofta med och påverkar innehållet i undervisningen, medan eleverna säger att lärarna sällan ändrar undervisningen utifrån deras önskemål eller utvärderingar. Några elever säger att de kan få påverka arbetsformer, dock berättar andra elever att de aldrig får välja om de till exempel vill skriva för hand eller på dator. Lärarna berättar däremot att eleverna ofta får påverka både arbetssätt och arbetsformer, exempelvis om de vill arbeta i par eller helklass, eller hur de vill redovisa uppgifter. Eleverna får även möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande genom att de ges strategier för det i undervisningen. Av intervjuer och lektionsobservationer framkommer att lärarna på flera olika sätt låter eleverna reflektera över sitt lärande, exempelvis får eleverna vid utvecklingssamtalen sätta två individuella mål för sitt lärande som sedan följs upp. Eleverna får pröva flera olika sätt att lära genom att bland annat använda tankekartor, att anteckna eller använda minnesbilder. Eleverna får också svara på frågor om hur de lär sig bäst. Lärarna för även samtal med eleverna om detta på klassrådstitid.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Det bedrivs ett medvetet och samlat arbete, som utgår ifrån en analys av situationen på skolan, för att skapa trygghet. Dock kan elevernas trygghet på sociala medier mer systematiskt omfattas av detta arbete. Granskningen visar att det till viss del saknas ett samlat arbete, där eleverna är delaktiga, för att skapa studiero. Visserligen vidtar lärare olika åtgärder för att upprätthålla studiero, men enheten saknar samsyn och gemensamma överenskommelser för hur lärarna ska agera vid bristande studiero.

Trygghet

Granskningen visar att det på skolenheten bedrivs ett medvetet arbete för att skapa trygghet på skolan. Av inskickade dokument och intervjuer framkommer att elevernas upplevelse av trygghet bland annat kartläggs kontinuerligt genom enkäter och trygghetsvandringar. Resultaten analyseras både av lärarna och av skolledningen i samverkan med elevhälsan. Det vidtas relevanta, förebyggande och främjande åtgärder för att upprätthålla och utveckla elevernas upplevelse av trygghet, som exempelvis genom att det finns rastvärdar och gemensamma rastaktiviteter. Vidare har skolan schemabrytande dagar, som exempelvis Kick-off och tema Nobel, för att eleverna ska lära känna varandra. Lärarna blandar då elever från olika klasser och har gruppaktiviteter. På skolan finns en grupp, där elever och lärare är representerade, som träffas regelbundet och arbetar med trygghetsfrågor. På skolan vidtar de åtgärder utifrån det som framkommer vid kartläggningarna, exempelvis har skolan iordningställt en hinderbana och ökat vuxennärvaron på en av de platser som eleverna upplevt som otrygg. Vidare deltar eleverna årligen i att ta fram ordningsregler på skolan. När det gäller elevernas säkerhet och trygghet på nätet sker insatser främst på enskilda lärares initiativ eller på förekommen anledning. Till exempel har lärare pratat med elever om källkritik. Skolinspektionen rekommenderar att elevernas trygghet på nätet tydligare uppmärksammas i kartläggningarna, och att det förebyggande arbetet kring detta blir mer systematiskt.

Studiero

Av granskningen framkommer att det pågår ett medvetet arbete med att skapa studiero för eleverna men att det saknas ett gemensamt förhållningssätt kring hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår. Av inskickad dokumentation, intervjuer samt lektionsobservationer framkommer att det finns ett aktivt arbete för att skapa studiero, men att det trots detta, saknas samsyn och överenskommelser hur lärarna ska agera vid bristande studiero. Det finns dock gemensamma överenskommelser för att skapa studiero som att eleverna har fasta platser, att lärarna ska starta och avsluta dagen på liknande sätt samt att det ska vara tydligt vad lektionen ska innehålla. Rektorn uppger att det inte finns någon gemensam strategi för hur lärarna ska agera när det uppstår oro i klassrummet. Det finns ordningsregler men det är olika hur lärare följer dessa i de olika klassrummen. Detta bekräftas av elever som berättar att studieron är olika från lärare till lärare. Vidare framgår att lärare gör på olika sätt när oro uppstår i klasserna. Lärare och elever uppger att det är mer studiero i klasser där läraren har skapat relationer och om det finns en tydlig lektionsstruktur. Några lärare uppger även att de saknar forum där de kan diskutera frågor som rör studiero. Flera elever uppger att de inte känner till om det finns regler för studiero och att de inte heller har fått vara med och bestämma några sådana.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver arbeta samlat för att skapa och upprätthålla gemensamma strategier och förhållningssätt avseende studiero, i delaktighet med samtliga elever.

Skolinspektionens granskning visar att även om strukturer finns som bidrar till att skapa studiero, som bestämda platser för eleverna, tydlig inledning och avslutning på dagen, så saknas gemensamma förhållningssätt och strategier för lärarna att använda när studieron brister.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Enligt läroplanen ska alla som arbetar på skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Vidare framgår av läroplanen att skolans mål är att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin studiemiljö. För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero krävs att skolan som helhet har ett gemensamt förhållningssätt kring detta arbete. Det är skolans och ytterst rektorns ansvar att skapa en sådan skolmiljö.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar gemensamma förhållningssätt och strategier i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero. I arbetet bör samtliga elever vara delaktiga. Lärarna kan på lektionerna, tillsammans med eleverna, kontinuerligt diskutera studiero och vad som krävs för att skapa studiero. För att skapa en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero behöver också fungerande forum skapas för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. I detta arbete kan lärarna till exempel delge varandra goda exempel. När det gäller att vidta åtgärder när studieron brister behöver rektorn tydliggöra vilka strategier som lärarna ska använda, så att eleverna möter samma förhållningsätt oavsett vilken lärare de möter.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn ger lärarna på Örelundskolan vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar genom möjligheter att samverka med varandra. För att kvalitetssäkra bedömningen och betygssättningen i de ämnen där obehöriga lärare undervisar har rektorn säkerställt att behöriga lärare stöttar. Rektorn analyserar dock inte skillnader i bedömningar i olika ämnen och årskurser och för inte diskussioner med lärare utifrån sådana analyser.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att samverka kring bedömning. Av intervjuer och inskickade dokument framkommer att det anordnas sambedömningstillfällen på kommunnivå när det gäller nationella prov i årskurs 3 och 6. På skolenheten finns avsatt tid i slutet av terminen för lärarna att diskutera omdömen och betyg i alla ämnen. Lärarna säger att de genomför kartläggningar, använder Skolverkets bedömningsstöd samt att de diskuterar bedömningar för eleverna årskursvis, i alla ämnen, på arbetslagsmöten. Vidare har samtliga undervisande lärare arbetat med betyg och bedömning inom ramen för implementeringen av Lgr22. Specialläraren kommer leda arbetet vid nästa kompetensutvecklingsdag, då lärarna ska arbeta med bedömningar. För att

kvalitetssäkra bedömningen och betygssättningen i de ämnen där obehöriga lärare undervisar har rektorn säkerställt att behöriga lärare stöttar. Det framgår att rektorn inte följer upp att lärarna använder sig av olika metoder och underlag för att göra likvärdiga bedömningar. Visserligen säger lärarna att de diskuterar vad som bedöms och betygssätts kontinuerligt, men det är inget som rektorn följer upp. Arbetet är dock inte styrt av rektorn vilket gör att det finns risk att för lokala bedömningspraktiker utvecklas.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte följer upp lärarnas bedömningar ur ett likvärdighetsperspektiv. Av intervjuer och inkomna dokument framkommer att det finns skillnader i hur lärarna gör bedömningar. Rektorn säger att hen har uppmärksammat skillnaderna i lärarnas bedömningar och avsaknaden av likvärdighet först när det har börjat nya lärare på skolenheten. Rektorn konstaterar också att sättet som lärarna skriver och dokumenterar omdömen på skiljer sig åt. Det finns därför en risk att rektorn inte får en likvärdig bild av elevernas kunskaper. Rektorn har däremot inte sett några avvikelser av vikt när det gäller skillnader mellan resultat på nationella prov och bedömningar eller terminsbetyg. Omdömen och terminsbetyg stämmer ofta väl överens med resultat på nationella prov. Därav har rektorn inte fört några samtal med lärarna enskilt eller i grupp angående eventuella avvikelser vare sig gällande omdömen och betyg. Rektorn uppger att vid sådana avvikelser kommer rektorn föra en dialog med läraren för att se om det finns relevanta skäl till dessa.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte i någon större omfattning analyserar omdömen och betyg i syfte att identifiera eventuella avvikelser i de bedömningar som lärare gör. Visserligen har rektorn uppmärksammat att det skiljer sig åt i hur lärarna gör sina bedömningar, men det framkommer inte att rektorn genomför en analys av omdömen och betyg i syfte att skapa en likvärdig bedömning. Att bedömningen inte är likvärdigt riskerar att urholka det underlag som rektorn har att utgå ifrån i sin analys av verksamheten och de behov som finns.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform

oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. I det ansvaret ligger att undersöka om det finns omotiverade avvikelser i kunskapsresultat inom skolenheten som beror på skillnader i bedömning och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med dem. Vidare framhålls i Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning betydelsen av lärares samsyn för arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg och bedömningar.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn påbörjar ett arbete med att följa upp och analysera lärarnas omdömen och bedömningar ur ett likvärdighetsperspektiv. Om avvikelser framkommer i analysen behöver rektorn ta reda på orsakerna till dessa. Rektorn behöver, beroende på vad analysen visar, föra en diskussion med enskilda lärare, arbetslag eller hela kollegiet för att kunna besluta om utvecklingsinsatser. Syftet med åtgärderna bör vara att höja likvärdigheten och bedömarkompetensen på skolenheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Larsson

X Matilda Hazard

Föredragande
Signerat av: Matilda Hazard

I handläggningen av ärendet har även Maria Lodmark medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.
- Synpunkter från huvudman.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 24 -25 oktober 2023 Besöket genomfördes av Matilda Hazard och Maria Lodmark

Örelundskola är en kommunal grundskola i Bollebygds kommun. Läsåret 2023/2024 har skolenheten 112 elever i årskurserna 1-6. Skolenheten leds av en rektor.

Bilaga 3: Redovisningsformulär

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av påtalade utvecklingsområden i planerad kvalitetsgranskning i Örelundskola med huvudman Bollebygds kommun i Bollebygds kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den planerade kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 2: Rektorn och lärarna behöver arbeta samlat för att skapa och upprätthålla gemensamma strategier och förhållningssätt avseende studiero, i delaktighet med samtliga elever.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 3: Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på samt se till att lärarna använder sig av olika metoder och underlag för att göra likvärdiga bedömningar.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: